

Szegedi Ítéltábla

Az ügy száma:

Gf.III.30.080/2024/7.

A felperes:

felperes Kft. (felperes székhelye)

A felperes meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Papp Sándor ügyvéd (címe)

Az alperes:

alperes Kft. (alperes székhelye)

Az alperes meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Némethi Zsolt ügyvéd (címe)

A per tárgya:

Hibás teljesítésből eredő követelés

Az elsőfokú bíróság neve és megfellebbezett határozatának a száma:

Kecskeméti Törvényszék 4.G.20.742/2022/70.

A fellebbező felek és a fellebbezés sorszáma:

A felperes 4.G.20.742/2022/71., az alperes 4.G.20.742/2022/72.

R É S Z- és K Ö Z B E N S Ő Í T É L E T

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét rész- és közbenső ítéletnek tekinti, amellyel a felperes kicserélésre irányuló szavatossági igénye, valamint a következménykárok megtérítése iránti igénye is elutasításra került.

Az elsőfokú rész- és közbenső ítélet nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett rendelkezéseit helybenhagyja.

A rész- és közbenső ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

INDOKOLÁS

A tényállás

[1] A felperes a gép típusa típusú, gépszámú mezőgazdasági haszongépjárművet (traktor) 2016. november 16-án kelt adásvételi szerződéssel 162.416 € + áfa vételáron vásárolta meg az alperestől. Az alperes az adásvétel létrejöttét megelőzően 2015. évben szállítási szerződéssel ezen erőgépet felperesi cég tulajdonosi körével azonos tulajdonosi csoport által vezetett E... Kft., mint megrendelő részére szállította le, a gépet a felperest megelőzően az említett kft. üzemeltette.

[2] település 1 neve külterületén 2022. március 10-én a fenti erőgép teljes terjedelmében égett, a tűz az erdészeti munkagép motorházában ütött ki, a járművezető azt poroltóval sem tudta eloltani. A munkagép fülkéje, műanyag alkatrészei, szélvédői, és a motorháztető megsemmisültek. A gépről teljes mértékben leégett a festék, és gumiabroncsai is megégtek. A gépen elhelyezett akkumulátor műanyag borítása, annak felső része elégett, a tűzben megsemmisült. A hűtő megolvadt, a hűtő ventilátor teljesen megsemmisült. Az elektromos vezetékekről leégett a szigetelés. A munkagép hidraulikus csatlakozói elégtek. A traktorra kapcsolt szárzúzót is erős hőhatás érte, arról a festék leégett, fém alkatrészei a magas hő hatására deformálódtak. A tűz környezetére nem terjedt át.

[3] A tűz keletkezési helyére utaló körülmények kapcsán a Katasztrófavédelmi Igazgatóság tűzeseti helyszíni szemle jegyzőkönyve 2022. március 10-én rögzítette, hogy az erőgéphez kapcsolt szárzúzón, valamint az erőgép alján nagy mennyiségben száraz növényi szármadarvány volt található. A száraz maradvány a gép alsó részén a fülke alatt is jelen volt.

[4] A fenti tűzkárral érintett gép nem azonos a alvázszámú, ugyancsak a felperes tulajdonát képező géppel, melyet az alperes szervizelt, és 2017. július 10-e és 13-a között elektromos hiba miatt korábban már javított.

[5] A kiégett traktor vonatkozásában lefolytatott szakértői tűzvizsgálat eredményeként a kialakult égésnyomok, anyagszerkezeti és egyéb elváltozások szakértői elemzése alapján megállapítást nyert, hogy a perbeli traktor torokizzító rendszeréhez tartozó tápvezeték (torokizzító R002 pontját és a relé88a pontját összekötő vezeték) relé felőli sarujának gyártási hibája okozta a tüzet. A tűz keletkezési helye a torokizzító közvetlen környezete, a torokizzító rendszeréhez tartozó tápkábel relé felőli sarujánál volt beazonosítható a szakértők részéről. Az elektromos érintkezési hibából eredő tűz keletkezésének mechanizmusa:

- a tápkábel áramvezető keresztmetszetének csökkenése a relé felőli oldalán,

- átmeneti ellenállás lokális növekedése a hibaponton,

- hőfejlődés,

- gyulladás.

[6] A szakértők által azonosított hiba villamos eredetű, ún. lappangó műszaki hiba. A hiba a gyártás időpontjától egészen a tűz keletkezéséig fennállt, de nem aktiválódott. A hiba nem volt felismerhető, mivel olyan alkatrészt érintett, mely karbantartást, szervizelést, cserét nem igényel, az üzemben tartónak az adott alkatrésszel kapcsolatban nem volt teendője. A gyártáskor kialakult hibahely a dupla szigetelés miatt vizuálisan nem volt látható. A 10-15 ezer üzemórára tervezett traktor, kiégésének időpontjáig 3526 üzemórát teljesített. Az üzemóra teljesítménynél lényegesen kevesebb ideig volt igénybe véve az izzítórendszer, az ugyanis 5 °C alatti levegőhőmérséklet esetén kapcsol be. Az üzemóra teljesítmény önmagában nem indokolta a műszaki meghibásodást.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

[7] A felperes módosított keresetében elsődlegesen azt kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest a 2016. november 16. napján az alperestől vásárolt rendszám1 forgalmi rendszámú, gép típusa típusú (gépszám:, motorszám:) kiégett traktort 15 napon belül, ugyanilyen gyártmányú, típusú, felszereltségű, futásteljesítményű és értékű másik traktorra cserélje ki.

[8] Amennyiben az alperes ezen kötelezettségének nem tud eleget tenni, vagy azt nem vállalja, úgy kérte a felperes, hogy a szerződésszegéssel okozott kár (tapadó kár) jogcímén 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 162 416 € vételárnak megfelelő összeget és ezután 2022. március 10. napjától a megfizetéséig terjedő időre a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes, az Európai Központi Bank által meghatározott pénzpiaci kamat 8 százalékponttal növelt értékének megfelelő mértékű kamatot.

[9] Kérte továbbá, hogy a bíróság kötelezze az alperest arra, hogy a kiégett traktor helyett bérelt traktor nettó bérleti díját – mint következménykárt – 2022. március 16. napjától

2023. január 31. napjáig terjedő időre 48 651 200 forint összegben, 2023. február 1. napjától a teljesítésig terjedő időre 215 200 forint/nap összegben térítse meg a részére, továbbá 36 000 000 forint összeg után – középarányosan – 2022. július 16. napjától a teljesítésig terjedő időtartamra a Ptk. 6:155. § (1) bekezdése szerinti, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamat 8 százalékponttal növelt értékének megfelelő kamatot, míg 2023. február 1. napjától esedékes 215 200 forint/nap összeg után a tárgyhónapot követő hó első napjától a teljesítésig számított ugyanezen mértékű kamatot is fizessen meg.

Indítványozta a traktor káridőponti forgalmi értékének meghatározására igazságügyi szakértő kirendelését.

[10] Az elsődleges kereseti kérelmet illetően hivatkozott arra, hogy az alperes hibásan teljesített, a perbeli traktor, a kiegészéhez vezető hibája miatt a teljesítés időpontjában nem felelt meg a vele szemben támasztott minőségi követelményeknek. Hivatkozott továbbá a kellékszavatosság és a kártérítés irányadó szabályaira és arra, hogy követelését menthető okból nem tudta érvényesíteni, minthogy a hiba csak a traktor kiegészékor jelentkezett, az korábban nem volt felismerhető.

Hivatkozott Dr. közjegyző neve közjegyző előtt eljárás száma. szám alatt folyt közjegyzői nemperes eljárásra, melynek során az előzetes bizonyítás körében szakértő 1 neve tűzvizsgálati igazságügyi szakértő és szakértő 2 neve (gépjármű-közlekedési műszaki igazságügyi szakértő anyag- és szerkezetkárosodás szakértő, tűzvédelmi szakmérnök) igazságügyi szakértők írásbeli szakvéleményére.

Állította, hogy a perben érvényesített jog lehetővé teszi, hogy az időközben szükségessé vált traktorbérlet bérleti díjának, mint következmény kárnak a megtérítését is kérje.

Felperes a pert megindító keresetében még tényként állította, hogy az alperes a traktort a vezetőoldali vezetékköteg sérülései, illetve az A-oszlop jobb oldali köteg megégése miatt már javította. Ezen elektromos hibaelőzmény ismeretében készítették el az igazságügyi szakértők az előzetes bizonyítás során szakértői véleményüket.

Utóbb az alperes ellenkérelmének ismeretében – még a perfelvételi ügyszakban – a felperes a keresetét a tényállási részében megváltoztatta, mivel megbizonyosodott arról, hogy a keresetlevélben megjelölt alvázszámú gépet a felperes elektromos hiba okán nem javította, hanem az ugyancsak a felperes tulajdonát képező alvázszámú másik gép javítására került sor, annak vezetékkötegei sérülése, illetve megégése miatt.

[11] Az alperes ellenkérelmében a felperes módosított keresetének elutasítását kérte a felperes perköltségben marasztalása mellett. Hivatkozása szerint a felperesi cég tulajdonosi körével azonos tulajdonosokkal rendelkező E... Mezőgazdasági Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság részére a perbeli gépet 2015 novemberében adta át, ezzel részéről a teljesítés megtörtént. Ehhez képest az adásvételi szerződés megkötése egy formális utólagos jogi procedúra volt, hiszen annak időpontjában már a felperes a perbeli gépet közel 1 éve zavartalanul birtokolta és használta. Vitatta, hogy a felperes menthető okból nem tudta

érvényesíteni követelését és az elévülés ez okú nyugvását is kétségbe vonta. Az elévülés általános szabályára hivatkozva, a szavatosságra vonatkozó határidő jogvesztő voltát kérte figyelembe venni. Állítása szerint a felperes igénye legkésőbb a teljesítést követő 5 év elteltével, azaz 2020. november 15-ével elévült, így ezen határidőt követően a felperesi jogérvényesítésnek nincs helye.

[12] Szükségesnek tartotta annak tisztázását, hogy érvényesített-e esetlegesen fennálló biztosítási jogviszony alapján a felperes a biztosítóval szemben kárigényt. Hivatkozott a 2016. november 16-án létrejött adásvételi szerződés 7. pontjában foglaltakra (az adásvételi szerződés 1-5. pontokban részletezi a szerződést kötő felek megállapodását), amely az ÁSZF elfogadására vonatkozik. Alperes az ÁSZF rendelkezéseit idézve a kezelői hibák körében a kezelői tanfolyamon való részvétel hiányát hangsúlyozta a felperes gépkezelői esetében.

[13] Hivatkozott arra is, hogy a szervíz munkalapok alapján a gép számos esetben szennyezett állapotban került a szervízsolgáltatás elvégzése érdekében az alpereshez beszállításra. Mindezek alapján a jelen esetben az alperes védekezése szerint az ellenőrzési körén kívül eső körülményként kell értékelni a gép felperes által történt használatát, a súlyos üzemzavar alkalmával bekövetkezett mulasztást, továbbá a gép karbantartásával, tisztításával kapcsolatos mulasztást, amely teljes egészében az alperes tevékenységén, ezáltal ellenőrzési körén kívül eső körülmények, amelyek a szerződéskötés idején nem voltak objektíve előre láthatóak. Rámutatott, a teljesítést követő 7 év elteltével bármilyen hibát okozó körülmény állt is elő a perbeli géppel kapcsolatban, azt sem az alperes, sem pedig egy „észszerűen eljáró személy” előre bizonyosan nem láthatta.

[14] A mentesülés további feltételeként – miszerint nem volt elvárható, hogy a fél a szerződésszerű teljesítést akadályozó körülményt elkerülje, vagy annak következményeit elhárítsa – azt emelte ki, hogy értékelni kell, ténylegesen mi okozhatta a gép károsodását. Megítélése szerint a nemperes eljárásban beszerzett szakértői vélemény e körben több teóriát vetett fel, amelyek azonban még a valószínűség szintjét sem érték el, így a bizonyosság erejével egyáltalán nem bírnak. Nem tisztázott, hogy a károsodás szempontjából mi a „szerződésszerű teljesítést akadályozó körülmény”, amelyet el kellett volna kerülni, avagy amelynek kárkövetkezményeit el kellett volna hárítani, hiszen a gép motorja egy olyan objektíve nem ellenőrizhető, nem megbontható egység, amelyre vonatkozóan semmiféle szervíz, vagy karbantartási protokoll nincs. Alperesi álláspont szerint a káresemény kiváltó okának ismerete hiányában még azt sem lehet konkrétan megállapítani, hogy a tűz egyáltalán a motorból indult ki.

Az elsőfokú bíróság ítélete és jogi indokai

[15] Az elsőfokú bíróság közbenső ítéletével megállapította, hogy a 2022. március 10. napján kiégett, 2016. november 16. napján az alperestől vásárolt rendszámú frsz-ú gép típusa típusú, gépszámú traktorban, mint a szolgáltatás tárgyában bekövetkezett kárt az alperes köteles megtéríteni a felperesnek. A bíróság közbenső ítélete jogi indokolásában abból a nem vitatott tényállási elemből indult ki, hogy a felperes 2016. november 16-án a per tárgyát képező haszongépjárműre adásvételi szerződést kötött az alperessel, mint eladóval. A

Ptk. 6:157. § (1) bekezdés rendelkezését idézve megállapította, hogy a hibás teljesítés akkor következik be, ha a szolgáltatás a teljesítés időpontjában nem felel meg a szerződésben vagy a jogszabályban megállapított minőségi követelményeknek. A bíróság kiemelte, a szolgáltatás hibáját mindig a teljesítés időpontjában kell vizsgálni, a hiba okának a teljesítéskor már fenn kell állnia. Objektív módon vizsgálandó, hogy a kellő gondossággal eljáró személy az adott hibát felismerhette-e vagy sem.

[16] Mindezekből kiindulva a bíróság elsődlegesen azt tisztázta, hogy a perbeli esetben a tényleges teljesítésre mikor került sor. A bíróság jogi álláspontja szerint a megelőző egy éves használati időszak a peres felek között még nem hozott létre jogviszonyt, erre nézve a 2016. november 16-ai adásvételi szerződés megkötése volt az irányadó, mely egyúttal a szerződés teljesítésének időpontjaként veendő figyelembe. A bíróság ezért a szolgáltatás hibáját az adásvételi szerződés megkötésének időpontjához igazodóan vizsgálta.

[17] A közjegyzői eljárásban lefolytatott előzetes szakértői bizonyítást azért találta aggályosnak, mert a szakértők téves, befolyásoló információt kaptak a felperestől arra nézve, hogy a traktor előzetesen elektromos hiba miatt már javításra került. A felperes a per során ezt az állítást megengedett tényállás-változtatás folytán utóbb nem tartotta fenn, azt korrigálta, így a perben a szakértői bizonyítás úgy folytatható le a továbbiakban, hogy – a más gépet érintő – előzményi hibaeset figyelembevételére nem került sor. A perbeli kiegészítő szakértői bizonyítás eredményeként egyesített tűzvizsgálati és műszaki igazságügyi szakértői vélemény készült, melyben a szakértők pontosan meghatározták, hogy mely összekötő vezeték sarujának gyártási hibája okozta a tüzet a perbeli traktor torokkizzító rendszeréhez tartozó tápvezeték esetében. Pontosán leírták a tűz keletkezésének mechanizmusát, és meghatározták az érintkezési hiba, mint a tűz kialakulási pontjának helyét. Szakmai álláspontjuk határozott volt arra nézve, hogy a saru préselésének gyártási hibájára volt visszavezethető a tűz oka. A szakértők a beazonosított hibaokot villamossági eredetű, lappangó műszaki hibának minősítették, mely a gyártás időpontjától egészen a tűz keletkezéséig fennállt, addig azonban nem aktiválódott. A szakvélemény kitért arra is, ez a hibaok nem volt felismerhető, mivel karbantartást, illetve szervizelést nem igénylő helyen állt fenn, a hibahely a vezeték dupla szigetelése miatt vizuálisan nem volt észlelhető.

[18] A bíróság összegzésként a kiegészített szakértői véleményt világosnak, önmagával és a perbeli adatokkal összhangban állónak minősítette, melynek helyességét az alperesi felvetések sem tették kétséggé, ezért ítékezés alapjául elfogadható bizonyítéknak tekintette.

[19] A bíróság ezt követően az elévülés szempontjából vizsgálta az igényérvényesítés időszerűségét. Hangsúlyozta, mivel a hiba okának megállapításához szakember bevonására volt szükség, ezért az elévülési idő mindvégig nyugodott, így a hiba pontos feltárása nyomán az elévülési idő nyugvásának szabályait figyelembe véve a felperes részéről a követelés alperessel szemben határidőben érvényesítésre került.

[20] A szerződésszegés és a kár bekövetkeztének bizonyítottsága mellett a bíróság vizsgálta a Ptk. 6:142. §-a szerinti mentesülési szempontokat. A feltárt hibával kapcsolatban arra a meggyőződésre jutott, nem tekinthető alperes ellenőrzési körén kívül eső körülménynek a gépkezelő alperesi oktatástól való távolmaradása, mivel a perbeli adásvételi szerződés nem

tartalmazza azt a 7. pontot, mely a kezelői hibára (mulasztásra) vonatkozó ÁSZF szabály elfogadását teszi kötelezővé. A bíróság megjegyezte, kezelői hibát egyébként sem bizonyított az alperes. A haszongép tisztán tartásának elmaradása a szakértők szerint nincs oksági kapcsolatban a tűz keletkezésével. A szakértői bizonyítás azt is kétségesse tette, hogy a kigyulladás megelőző teljesítményvesztés érzékelhető volt, tekintve, hogy a gép nem szárzúzási tevékenységet végzett, hanem csak vonulásban volt, amikor a káreset bekövetkezett. Utóbb az sem volt megállapítható, hogy hibajelzést adott-e a jelzőrendszer, e körben kizárólag a káreseménykor jelen volt gépkezelő tanúvallomása áll rendelkezésre, aki határozottan állította, hogy ilyen hibaüzenetet nem kapott a jármű monitoráról.

[21] Az előreláthatóság kérdésének objektív vizsgálata körében a bíróság nem látott olyan akadályt, amely a szerződésszerű teljesítést befolyásolta volna, és nem talált olyan elvárható körülményt sem, mely a kárkövetkezmény elhárítására lehetőséget nyújtott volna a felperes számára, így e tekintetben a felperesi felróhatóságot nem állapított meg. A kimentés konjunktív feltételei hiányában az alperes a szerződésszegés következményei alól nem mentesülhet, a felperes kárának megtérítésére a Ptk. 6:174. § (1) és (2) bekezdés szabályai szerint igényt tarthat.

[22] A bíróság közbenső ítélete [23] bekezdésében indokolta, hogy a hibás teljesítésből eredő kellékszavatossági jogérvényesítést nem találta lehetségesnek, figyelemmel a perbeli traktor futásteljesítményére, használatára az ezzel összefüggésben meghatározható forgalmi értékre. A kellékszavatossági igényérvényesítés akadályaként idézte a Ptk. 6:159. § (2) bekezdés rendelkezéseit.

[23] A másodlagosan előterjesztett kontraktuális kártérítési igény jogalapját azonban fennállónak találta a szolgáltatás tárgyában bekövetzett kár tekintetében.

[24] A közbenső ítélet [25] bekezdése az ún. előreláthatósági korlátot elemzi a következménykárok tekintetében. A felperes által igényelt következménykárt illetően a bíróság mérlegelte, hogy a megsemmisült traktor helyett bérelt traktor bérleti díjai kapcsán a felperes csak bérleti szerződéseket csatolt, azok megkötésének szükségességét, indokoltságát nem igazolta olyan alkalmas módon, hogy okszerűen következtetni lehessen arra, hogy csak ezúton lehetett felperesnek a rá háruló kötelezettségeket teljesítenie. Felperes az előreláthatóság körében fennálló bizonyítási kötelezettségnek eredményesen nem tett eleget, nem áll rendelkezésre adat, bizonyíték arra sem, hogy az alperesnek fel kellett ismernie a szerződésszegés ezen következményét, vagyis a megsemmisült jármű bérlet útján történő helyettesítését. A bíróság álláspontja szerint ezért az alperes helytállási kötelezettsége csak a tapadó kárért áll fenn. Ennek megfelelően a Pp. 341. § (4) bekezdés alkalmazásával ennek megállapítását tartalmazó közbenső ítéletet hozott, tekintve, hogy a traktor káridőponti forgalmi értékének meghatározása olyan szakkérdés, mely további szakértői bizonyítást feltételez az összecszerülés körében.

A peres felek fellebbezései és alperes fellebbezési ellenkérelme

[25] A közbenső ítélet ellen mindkét peres fél fellebbezést terjesztett elő. Felperes fellebbezése arra irányult, hogy az ítéltábla az elsőfokú ítélet indokolás [25] bekezdésében

foglaltakra figyelemmel tekintse a következmény kárigényt elutasító részítéletnek is az elsőfokú határozatot, egyúttal kérte ennek megváltoztatását és az alperes marasztalását a következménykárokra előterjesztett felperesi kereset szerint a pontosan megjelölt késedelmi kamatokkal együtt. A közbenső ítélet szerinti döntés kapcsán kérte az alperes perköltségben való marasztalásának pótlását.

[26] Másodlagosan a közbenső- és részítéletnek minősülő határozat részítéletnek tekintendő, annak tartalma szerint elutasító rendelkezését kérte hatályon kívül helyezni és erre nézve az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítani a Pp. 380. § c) pont, illetve a 381. §, továbbá 384. § (2) bekezdés b) pontja alapján. Az érdemi felülbírálati jogkörgyakorlást a Pp. 369. § (3) bekezdés valamennyi alpontjában foglaltak szerint indítványozta.

[27] A fellebbezés indokolásában elsődlegesen idézte az elsőfokú határozat részítéletnek tekintendő [25] bekezdésében foglaltakat. Ezzel kapcsolatos eljárási szabálysértésként rótta fel, hogy a következménykárra vonatkozó második keresetet az elsőfokú bíróság anélkül utasította el, hogy erről a rendelkező részben az elutasítás feltüntetésre került volna. A Pécsi Ítéltábla hasonló esetben hozott határozatából idézve kérte ezt akként figyelembe venni, hogy az elsőfokú határozat ténylegesen a következménykárra irányuló felperesi kereset elutasítását jelenti. A részítéletnek tekintendő ezen elutasító határozat megváltoztatására irányult a továbbiakban a felperesi fellebbezés, jogszabálysértésként pedig a Pp. 344. §, valamint 346. § rendelkezéseit jelölte meg. Kérte továbbá közbenső ítélettel megállapítani a következménykár tekintetében is az alperes kártérítési felelősségét.

[28] Sérrelmezte, hogy az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta az alperesi védekezés hiányát. Az alperes sem a perfelvételi eljárásban, sem pedig a per további szakaszában sem terjesztett elő a Pp. 199. § (2) bekezdés b) pontja szerinti érdemi védekezést. Idézte a következménykárra vonatkozó alperesi nyilatkozatokat, melyek álláspontja szerint nem feleltek meg a Pp. érdemi ellenkérelemmel kapcsolatos előírásainak. Jelen esetben úgy kell tekinteni, hogy az ellenérdekű fél, vagyis a felperes érintett tényállítását, jogállítást, illetve bizonyítékait az alperes nem vitatta. Mindezek alátámasztására Pp. Kommentár magyarázatát, illetve a Szegedi Ítéltábla eseti döntésének indokolását hozta fel. A következménykárokra vonatkozó felperesi igény alperesi vitatás hiányában jogalapjában megalapozottnak vélelmezendő, ezért erre nézve részítélettel történő alperesi marasztalást kért.

[29] A részítélettel összefüggő anyagi jogszabálysértésként az elsőfokú bíróságnak azt rótta fel, hogy figyelmen kívül hagyta az előreláthatósági korlátot, melynek keretei között került sor az igényérvényesítésre. A teljes körű kártérítési kötelezettség körében, a szükséges költségként jelentkező bérleti díj miatti felperesi kiadást is meg kell térítenie az alperesnek, figyelemmel arra, hogy a tapadó kár megtérítésétől elzárkózott. Ez a továbbiakban a traktor pótlása érdekében bérleti szerződések megkötését tette szükségessé, melyből adódó bérleti díjak kifizetése megtérítendő költségként jelentkezett felperesnél. E tekintetben az elsőfokú bíróság a Ptk. 6:142. §, valamint a 6:143. § (2) bekezdését sértette meg. Előadta továbbá, hogy következmény kárigénye nem évült el, a pótláshoz szükséges bérlet kezdő időpontja 2022. március 16. napja volt, ezen időponthoz képest az 5 éves elévülési időn belül sor került az igényérvényesítésre.

[30] Végül sérelmezte a perköltség megállapítás elmaradását, álláspontja szerint a Pp. 383. § (5) bekezdés, valamint a Kúria 4/2009. számú PK véleménye alapján közbenső ítélet esetében is kötelezettsége az elsőfokú bíróságnak a perköltség felszámítása.

[31] Az alperes fellebbezése a közbenső ítélet megváltoztatására és a kereset elutasítására irányult, másodlagosan a Pp. 240. §, valamint 176. § (1) bekezdés i), j) pontjaira alapítva hatályon kívül helyezést és a per megszüntetését kérte.

[32] Elsődlegesen ismertette a felperes keresetét, valamint a közbenső ítélet érdemi részét. Jogi érvelésként a felperesi jogi álláspont vitatását jelentette be. Saját álláspontja szerint a teljesítés időpontjától a káresemény időpontjáig terjedő időszak alatt az elévülés nem nyugodhatott, a folyamatosan működtetett gép jelentős üzemórával rendelkezett, a véletlenszerű káresemény bekövetkezése miatt szavatossági igényérvényesítésről, illetve annak esetleges nyugvásáról nem lehet szó. Alperes kitért a Ptk. 6:174. § (1) és (2) bekezdés rendelkezésére, mely kizárólag a tapadó kárra szűkíti le a hibás teljesítés miatti kártérítés lehetőségét. A károsultnak bizonyítania kell a hibás teljesítés tényét, valamint azt is, hogy a hiba oka a teljesítéskor a szolgáltatásban már megvolt, valamint az okozati összefüggést és azt, hogy a kár bekövetkezte a kötelezett szempontjából előrelátható volt. Kiindulópontul szolgál, hogy a szerződés teljesítésekor a perbeli munkagép rendeltetésszerű használatra alkalmas volt, és további 7 éves használat során hibátlanul működött. Az alperes számára az állítólagos hiba nem volt előrelátható. Nem állapítható meg továbbá a peradatokból az sem, hogy a hibaok az adásvételi szerződés teljesítésekor már megvolt-e, ezáltal nem bizonyított a hibás teljesítés ténye.

[33] A kereseti kérelem nem tekinthető konkrétan, határozottnak, az a keresetváltoztatás során sem került pontosításra, így a keresetet már eredendően vissza kellett volna utasítania az elsőfokú bíróságnak. Az alperes ezt követően a Kúria 2/2012. számú PK vélemény 11. pontját kérte alkalmazni, amelyhez fűzött magyarázatot is idézte. A hiba felismerésével és az igény érvényesítésével kapcsolatban pedig a Ptk. Kommentár állásfoglalását kérte figyelembe venni. Mindezek okán álláspontja szerint meg kell vizsgálni a káresemény bekövetkezésének, a hiba felismerésének, továbbá az igényérvényesítésnek az időpontját. Jelen esetben a hiba felismeréséhez szükséges adatok beszerzése szakértői kérdés, az egyesített tűzvizsgálati szakértői vélemény elkészültét megelőzően előterjesztett kereset idő előtti volt. Felperes ekkor még nem volt azon információk birtokában, melyek a keresetindításhoz elengedhetetlenek voltak. A hiba okát, terjedelmét, jelentőségét és következményeit a felperes perindításkor nem ismerte, így a kereset előterjesztésének eljárási okból nem volt helye. A felperes keresetmódosítása a szakértői vélemény beszerzését követően ugyancsak eljárási szabályba ütközött. Emellett a keresetmódosításnak az elévülés szempontjából is alapvető jelentősége van, az ugyanis már a 3 hónapos jogvesztő határidőn túl került előterjesztésre. Az valójában már új keresetnek tekintendő, mivel releváns tények megváltoztatására került sor. Ennek időpontja az elévülés nyugvását követő 3 hónapos jogvesztő határidőn túlra esett, az ekkorra már elévült követelés bírósági eljárásban nem érvényesíthető.

[34] Az alperes műszaki szakmai álláspontját kifejtve hangsúlyozta, az igazságügyi szakvélemény kiegészítése homályos, önmagával és a perbeli adatokkal ellentmondásban van, helyességéhez nyomatékos kétség fél, arra közbenső ítéletet nem alapíthatott volna a bíróság.

Az alperes idézte a közbenső ítélet indokolásának – véleménye szerint téves – megállapításait a szakértői bizonyítással kapcsolatban. Felhívta a figyelmet, hogy a szakértői vélemény ellentmondásban áll a gépkezelő tanúvallomásával a füstészlelés, illetve a motor leállítás tekintetében. A szakértők figyelmen kívül hagyták a motorvezérlő szenzorainak visszajelzését, melyeknek vészjelzést kellett adniuk a szívótorokban bekövetkezett hőmérséklet-, illetve nyomásváltozásról. A motor tovább működtetését a szakértők arra alapították, hogy a motor olvadt alumíniumot tudott beszívni, mely lerakódott az izzószállakra. Ez a fejlett vezérlőtechnikával rendelkező munkagép esetében nem lehetséges, e tekintetben is ellentmondásos a szakértői vélemény. A torokizzító-kapcsoló relét a motorvezérlő számítógép automatikusan működteti a motor szenzorai által mutatott értékek alapján, ezt a szakértők nem vették figyelembe. Az alperes bizonyítási kísérletet bemutató saját vizsgálati jegyzőkönyvvvel kívánta igazolni, hogy a torokizzító még folyamatos működés esetén sem képes az alumínium megolvasztásához szükséges hőmérséklet előállítására, ez okból nem képes megolvasztani a torokizzító a környezetében lévő alumínium burkolatot. A szakértők álláspontja és a tanú vallomása abban is ellentétes, hogy a gépkezelő nem észlelt lángot, csak füstöt, míg a szakértők szerint a gépjármű motorterében huzamosabb ideig lángoló tűz égett.

[35] Az alperes aggályosnak minősítette, hogy a tűzkárt követően, 4 hónap elteltével egy távolabbi tárolási helyszínen került sor az első, ún. statikus szakértői vizsgálatra. A közvetlen tűzkár utáni állapot vizsgálata elmaradt, az eltelt hosszabb időszakban a károsodott gép állapotában további változás, módosulás bekövetkezhetett. Kérte figyelembe venni a gépkezelő tanúvallomását, melyből az a következtetés vonható le, ha a torokizzító lett volna a tűz forrása, akkor nem gomolyoghatott volna füst a motorháztető és a fülke között. E tekintetben is ellentétben áll a szakértői vélemény a tanúvallomással. A szakértők több hónappal a tűz után szemlézték a gépet, ez nem tekinthető fellelt állapotnak, aggályos, hogy az ilyen feliratú, 8. számú képet mikor és hol készítették.

[36] Az alperes ettől függetlenül felhívta a figyelmet arra, hogy a fotón az izzórelé rendellenes, lefelé, elfordított pozícióban van, tartó lemezének gyári helyzete megváltoztatásra került. Ezzel kapcsolatos magyarázatot a szakértők nem adtak, a szakvélemény ez okból is aggályos. Az összehasonlító fotóról látható, hogy a gyári állapotban az összekötő-vezeték hosszúsága, a torokizzító és az izzítórelé csatlakozási pontjai között jóval hosszabb, míg a 8. ábrán látható nem megfelelő pozíció miatt az összekötő-vezeték túl rövid. Alperesi álláspont szerint ebből arra lehet következtetni, hogy valamilyen külső mechanikai erőhatás miatt fordult el a relé rendellenes állapotba és eltépte a torokizzítóra menő vezetéket. A vezeték és a rajta lévő saru erőhatásra elfordult, maradandó alakváltozást szenvedett, teljesen ráfekszik az izzítószál szigetelésére, mivel eldeformálódott. A bekötött vezetékszakaszhoz kapcsolódó saru utóbb eltűnt, az már nem volt vizsgálható.

[37] A per során eljáró szakértők az említett körülményeket figyelmen kívül hagyták és így határozták meg a tűz forrásának helyét. A 70. szám alatti tárgyalási jegyzőkönyvben tett szakértői nyilatkozatból kitűnik, a műszaki szakértő két tárgyalás közötti időszakban is végzett mikroszkópos vizsgálatokat, egy kábelsaruról, illetve vörösréz-kábel keresztmetszetéről fényképeket is csatolt, erről azonban az alperest nem tájékoztatta. Az utólagos szakértői vizsgálat ezért aggályos. A szakértő a tárgyaláson bemutatott leletek, alkatrészek eredetéről, leszerelésének és vizsgálatának körülményeiről sem adott tájékoztatást. A szakértő eljárása ellentétes az igazságügyi szakértőkről szóló törvény rendelkezéseivel, ezt jogszabályhely megjelölésekkel támasztotta alá az alperes.

[38] A továbbiakban idézte a 70. számú jegyzőkönyvben ezzel kapcsolatban előadott szakértői nyilatkozatokat, melyeket az említett okból elfogadhatatlannak és a per eldöntéséhez alkalmatlannak minősített. További képeket közölve felhívta a figyelmet egy kinagyítással bemutatott összehasonlításra, melyből látható a károsodott és ép állapotú generátor, melynek elváltozása laikus számára is egyértelmű. A generátor magasságában 650 °C-os hőmérséklet volt, de ezt nem okozhatta a motortérben felette lévő torokizzító, ezért nem ez volt a tűz oka. A generátor házának elülső része a szakértő által állított tűzkeletkezési ok esetén nem olvadt volna meg. A generátor feletti motortérterésben volt a túlhevülés központja, ezen hőterheléssel kapcsolatban azonban a szakértő nem vizsgálta az esetleges természetes elhasználódás lehetőségét, annak ellenére, hogy a gép ekkor már 7 éve használatban volt.

[39] Az alperes felvetette az egyéb tűzkeletkezési okok lehetőségét, egyúttal hangsúlyozta, a tüzeset után a helyszínen történő statikus vizsgálat elmaradt, így lényeges adatok, nyomok, leletek vesztek el. Idézett a katasztrófavédelmi hatóság által foganatosított gépkezelői meghallgatásáról, melyre tekintettel a katasztrófavédelem álláspontja az volt, hogy a tűz keletkezésének helye a kipufogórendszer és annak szármadarványoktól szennyezett környezete volt. A szakértő a tanúvallomással és a katasztrófavédelmi hatósági állásponttal ellentétesen az ott beazonosítottól másfél méterrel távolabbi helyen jelölte meg a zárt motortér felső részében a tűz keletkezésének kiindulópontját. Alperesi álláspont szerint a szakértő elméleti fejtegetést folytatott le, a laboratóriumi vizsgálat szabálytalanul történt meg, mindez aggályossá, megalapozatlanná teszi a szakvéleményt. A szakértő a relé rendellenes pozíciójára sem adott egyértelmű választ.

[40] Az alperes szakértő 2 neve szakértői kompetenciájával kapcsolatban is kétségeket támasztott, hangsúlyozva, jöllehet a tárgyalásokon kizárólag tűzvizsgálattal kapcsolatos szakmai álláspontokat, nyilatkozatokat fogalmazott meg, ugyanakkor szakterülete gépjármű-közlekedési-műszaki szakértői kérdésekre terjed ki. Az alperes továbbiakban tételesen felsorolta a 2024. január 10-i, valamint 2024. február 28-i tárgyaláson ilyen szakkérdésekre vonatkozóan előadott szakértői nyilatkozatokat, melyek ugyancsak aggályossá teszik a szakértői véleményt. Ezt a továbbiakban felsorolt jogesetek bírói gyakorlata is alátámasztja.

[41] Az alperes a következőkben rámutatott, a szakértői vélemény nemcsak önmagával és a tanúbizonyítással, hanem a katasztrófavédelmi hatóság megállapításaival is ellentétes, melyek más tűzkeletkezési okokat vetettek fel. A Pp. szakértői bizonyítással kapcsolatos rendelkezéseit, valamint a Nagykommentár ezzel kapcsolatos magyarázatát idézve, alperes aláhúzta, jelen perbeli esetben az aggályosság minden jellemzője fennáll a szakértői bizonyítással kapcsolatban. Ennek két következménye, hogy a szakvélemény nem vehető figyelembe bizonyítékként, másrészt a szakértői bizonyítás hibájának perbeli korrigálására lehetőség van annak indítványozása útján.

[42] A szakértői törvényben előírt tartalmi hiányosságként róta fel, hogy a szakvélemény nem tartalmazza a vizsgálat módszerének ismertetését, a megalapozott szakmai ténymegállapítást, szakértői véleményt, valamint a korábbi vizsgálatra vonatkozó adatok és megállapítások szakszerű értékelését és módszertani levélre utalás sem szerepel benne. A szakvélemény nem felel meg az IRM rendelet 10. § (1) bekezdés előírásainak sem.

[43] Az aggályos szakértői vélemény további kiegészítésére már nincs eljárásjogi lehetőség, és mivel az bizonyítékként nem használható fel, ezért bizonyítottság hiányában a kereset elutasításának van helye. Az alperes a fellebbezés V. pontjában a közbenső ítélettel szembeni álláspontját fejtette ki, hangsúlyozva, a lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként felelőssége nem állapítható meg.

[44] A fellebbezés utolsó pontjában kitért arra, hogy a szakértői bizonyítás folytatására csak a bizonyító fél indítványára kerülhetne sor, felperes azonban a tárgyalás berekesztését megelőzően további bizonyítási indítványt nem terjesztett elő. A rendelkezésre álló aggályos bizonyíték ítélezés alapjául nem szolgálhat, így a közbenső ítélet hatályon kívül helyezésének és az eljárás megszüntetésének lehet kizárólag helye.

[45] Mindkét peres fél az ellenérdekű fél fellebbezésével szemben fellebbezési ellenkérelmet is előterjesztett. A felperes az alperesi fellebbezési hivatkozásokat cáfolva a keresetváltoztatása hatályosságát állította, és a permegszüntetési kérelem alaptalanságával kapcsolatos indokait fejtette ki. A tapadó kárra vonatkozó döntés helybenhagyásának eljárásjogi indokaként hangsúlyozta, az alperes fellebbezésében nem kérte a közbenső ítélet hatályon kívül helyezését, ilyen esetben csak a fellebbezéssel támadott határozat megváltoztatásáról vagy helybenhagyásáról dönthet a másodfokú bíróság. Az alperes bizonyítási indítványt sem terjesztett elő, ezért másodfokú eljárásban már nincs mód a közbenső ítélet alapját képező igazságügyi szakvélemény aggályosságának vizsgálatára, illetve ez okból hatályon kívül helyezés útján további szakértői bizonyítás lehetővé tételére.

[46] A szavatossági tapadó kárigény elévülésének nyugvásával kapcsolatos álláspontját fenntartva kiemelte, az igény érvényesítésének elévülési határideje a hiba felismeréséig, nem pedig a hiba okának megismeréséig nyugszik. A traktor hibája a kiegészítő folytán vált felismerhetővé 2022. március 10. napján, az ettől számított 3 hónapon belül sor került a perindításra. A következménykár pedig az általános 5 éves elévülési határidőn belül ugyancsak érvényesítésre került. Felperes továbbra is kérte a következménykárral kapcsolatos alperesi védekezés hiányának figyelembevételét. A továbbiakban kifejtette a szavatossági tapadó kárigény, valamint a következménykár igény tekintetében az alperesi felelősség fennálltának indokait. Az igazságügyi szakvélemény aggálytalanságát állítva, felhívta a figyelmet, hogy az alperes a szakvélemény aggályosságát szeretné elérni és ennek érdekében tényeket hallgat el, egymással ok-okozati összefüggésben nem lévő eseményeket kapcsol össze és figyelmen kívül hagyja a per során felmerült kérdésekre adott szakértői válaszok azon részét, melyek nem az alperesi célt szolgálják.

[47] A továbbiakban a felperes ismertette időrendi sorrendben a tüzeset lefolyását, valamint a traktor megőrzésének és szakértői vizsgálatának részleteit. Idézte a szakértői nyilatkozatokat a tűzkeletkezés helyéről, okáról, valamint a terjedésének folyamatáról a bíróság által feltett kérdésekre adott szakértői válaszok tükrében. A felperes egyúttal cáfolta az alperesi álláspontot a hibakeletkezéssel kapcsolatban. A katasztrófavédelem helyszíni szemlén készített vizsgálati jegyzőkönyve a tűz keletkezési helyére utaló körülményeket rögzítette és nem közvetlenül a tűz keletkezésének okát határozta meg, továbbá a tűz terjedését elősegítő, illetve akadályozó körülményeket vette számba. Felperes kérte figyelembe venni azt is, hogy a kiégett roncs megbontása nélkül, a vizuális úton tapasztaltakat

rögzítette a katasztrófavédelem. Végül az alperes fellebbezési ellenkérelmében foglaltak ismeretében is fenntartotta a saját fellebbezésében foglaltakat.

[48] Az alperes fellebbezési ellenkérelme szerint a felperesi fellebbezés alaptalan és téves. Alperes megismételte a fellebbezési kérelmeit és ismertette az elsőfokú eljárás menetét. A következménykár-igény alaptalanságával kapcsolatos elsőfokú bírói álláspontot megalapozottnak minősítette bizonyítottság hiánya miatt. Alperes vitatta azt a felperesi álláspontot, hogy az elsőfokú határozat rész- és közbenső ítéletnek minősül. A részítélet, illetve a közbenső ítélet joghatásait felsorolva, hangsúlyozta, a perbeli esetben a közbenső ítélet meghozatalára nincs jogi lehetőség. Ugyanez az álláspontja az alperesnek a perköltségviseléssel kapcsolatos rendelkezés hiányával kapcsolatban is. Az elsőfokú bíróság nem sértett eljárási szabályt, amikor a perköltségről a közbenső ítéletben nem határozott, erre az eljárást lezáró határozatban még lehetőség van.

[49] Összegzésként elsődlegesen arra hivatkozott, hogy a felperesi igény elévült, másodlagosan pedig utalt arra, a kereset elévülés hiányában is alaptalan, a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a hibás teljesítés nem állapítható meg alperes terhére. A jogalap tekintetében meghozott közbenső ítélet ellentétes a perbeli bizonyítékokkal, nyilatkozatokkal, elsősorban a beszerzett szakvélemény aggályos volta miatt, arra tényállást nem lehet alapítani. A felperesi fellebbezés mind az anyagi, mind eljárásjogi hivatkozások tekintetében alaptalan.

Az ítéltábla döntésének indokai

[50] A felperes és az alperes fellebbezése egyaránt alaptalan.

[51] A jelen peres eljárásban a Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. tv. (Pp.) rendelkezései az irányadók. A Pp. 370. §-a egyértelműen meghatározza, hogy a másodfokú bíróság a fellebbezés során milyen körben bírálhatja el az elsőfokú bíróság ítéletét. A felülbírálati jogkör az adott kérdés vizsgálatának és minősítésének joga, amely magában foglalja az elsőfokú bíróság döntésének a megváltoztathatóságát. A Pp. 369. §-a a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörének típusait határozza meg, és azt is szabályozza, hogy a felülbírálati jogkör milyen keretek között gyakorolható. Alapvető, hogy a fellebbezés okát és annak indokait a félnek egyértelműen meg kell határoznia és ezzel kell kijelölnie a másodfokú bíróságtól kért jogvédelem tárgyát és körét (Pp. 371. §). Mind a fellebbező félnek, mind ellenfelének tisztában kell lennie azzal, hogy milyen okból, az elsőfokú eljárás konkrétan milyen cselekményeit sérelmezve terjesztette elő a fellebbezést, és csak ez jelölheti ki a másodfokú jogvita kereteit, az ilyen tartalmú fellebbezés, illetve ellenkérelem felel meg a tisztességes eljárás követelményének.

[52] A fellebbezés tartalmát illetően az új Pp. rendelkezései szerint továbbra is a fellebbező fél kötelezettsége annak határozott megjelölése, hogy a jogorvoslat során a másodfokú bíróság milyen döntést hozzon, a kifogásolt rendelkezést vagy annak valamely részét mennyiben és milyen okból változtassa meg, vagy helyezze hatályon kívül [Pp. 371. § b) pont], továbbá azt anyagi vagy eljárásjogi jogszabálysértést is meg kell jelölnie, amire a fellebbezését alapítja [Pp. 371. § d) pont].

[53] A jelen ügyben a felperes fellebbezése elsődlegesen arra irányult, hogy az ítéltábla az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét tekintse rész- és közbenső ítéletnek. A következménykár elutasító részítéletet megváltoztatva kötelezze alperest a kereseti kérelem szerinti következménykár és járulékainak megfizetésére. Másodlagos fellebbezési kérelme arra irányult, hogy az ítéltábla az elsőfokú bíróság következmény-kárigényt elutasító részítéletét helyezze hatályon kívül a Pp. 380. § c) pontjára, 381. §-ára, vagy a 384. § (2) bekezdés b) pontjára figyelemmel, és kötelezze az elsőfokú bíróságot a következménykár megfizetésére irányuló kereset vonatkozásában új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára, egyebekben helybenhagyva az ítéletet.

[54] Az alperes fellebbezési kérelme az elsőfokú bíróság közbenső ítéletének – az elsődleges keresetet és a következménykár megfizetésére irányuló keresetet elutasító rendelkezéseket nem érintve – megváltoztatására és a felperes (teljes) keresetének elutasítására irányult, másodlagosan pedig a Pp. 240. § (1) bekezdés a) pontjára hivatkozással a Pp. 176. § (1) bekezdésének i) és j) pontjaiban foglaltakra figyelemmel az elsőfokú bíróság közbenső ítéletének hatályon kívül helyezését és a per megszüntetését kérte.

[55] Mindkét fél – költségfelszámítás csatolása nélkül – kérte az első- és másodfokú perköltsége megállapítását és a másik fél perköltségfizetésre kötelezését.

[56] A Pp. 383. § (1) bekezdése szerint a másodfokú bíróság – ha az ítélet hatályon kívül helyezésére e törvény szerint nincs szükség – az ügy érdemében dönt.

[57] Az előbbiek azt jelentik, amennyiben a fellebbezés az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatására és hatályon kívül helyezésére (és megszüntetésére) is irányul, úgy a másodfokú bíróságnak először a hatályon kívül helyezés iránti kérelmet kell vizsgálnia és csak ennek megalapozatlansága esetén dönthet az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatásra irányuló fellebbezési kérelemről.

[58] Az alperes az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és az eljárás megszüntetését is kérte, ugyanakkor a felperes másodlagos fellebbezési kérelme az elsőfokú bíróság közbenső ítéletének részbeni hatályon kívül helyezésére és a következménykár vonatkozásában új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára irányult, ezért – a helyes logikai sorrendet követve – az ítéltábla először az alperes hatályon kívül helyezés és eljárás megszüntetése iránti fellebbezési kérelmének megalapozottságát vizsgálta.

[59] Bár az alperes a hatályon kívül helyezés kapcsán közvetlenül a Pp. 240. § (1) bekezdésének a) pontjára hivatkozott, valójában az elsőfokú bíróság ítéletének (kötelező) hatályon kívül helyezésére és az eljárás megszüntetésére vonatkozó másodfokú bírósági eljárásra vonatkozó szabályt a Pp. 379. §-a tartalmazza.

[60] A Pp. 379. §-a szerint a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét végzéssel – teljes egészében vagy abban a részében, amelyre a megszüntetés oka fennáll – hatályon kívül helyezi és az eljárást megszünteti, ha a 240. § (1) bekezdése vagy a 241. § (1) bekezdése szerinti ok az első- vagy a másodfokú eljárásban fennáll. Ha az eljárás

megszüntetésének alapjául szolgáló hiány pótolható vagy az eljárás jóváhagyásával orvosolható, a felet erre az eljárás megszüntetése előtt – megfelelő határidő tűzésével – fel kell hívni.

[61] Az alperes másodlagos fellebbezési kérelmében megjelölt Pp. 240. § (1) bekezdésének a) pontja értelmében a bíróság az eljárást hivatalból megszünteti, ha a keresetlevelet már a Pp. 176. § (1) bekezdésének a)-i) pontja alapján vissza kellett volna utasítani.

[62] Az alperes a Pp. 176. § (1) bekezdésének i)-j) pontjában foglaltakra hivatkozással kérte az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és az eljárás megszüntetését.

[63] Tekintettel arra, hogy a Pp. 240. § (1) bekezdésének a) pontja az előbbiekben idézett rendelkezése értelmében az eljárás hivatalból történő megszüntetése csupán a Pp. 176. § (1) bekezdésének a)-i) pontjára vonatkozik, valamint figyelemmel arra is, hogy a Pp. 176. § (1) bekezdésének j) pontját a 2020. évi CXIX. tv. 76. § 3. pontja hatályon kívül helyezte, az alperes előbbi, j) pontra hivatkozó fellebbezési kérelme alaptalan.

[64] A Pp. 176. § (1) bekezdésének i) pontja értelmében a bíróság – hiánypótlási felhívás kiadását mellőzve – a keresetlevelet visszautasítja, ha a felperes a perindításra jogszabályban meghatározott határidőt elmulasztja.

[65] Az alperes az elsőfokú közbenső ítélet hatályon kívül helyezésére és az eljárás megszüntetésére irányuló fellebbezési kérelme indokát abban jelölte meg, hogy a felperes 2022. november 22. napján benyújtott keresetmódosítása a Pp. 217. § (1) bekezdésének rendelkezéseire figyelemmel elkésztett, így az egy új, önálló kereseti kérelemnek tekinthető.

[66] A Pp. 217. § (1) bekezdése szerint a fél a kereset-, illetve az ellenkérelem-változtatás engedélyezés iránti kérelmét írásban, a változtatásra okot adó új tényállításról történő tudomásszerzéstől, illetve a bíróság anyagi pervezetési cselekményének közlésétől számított 15 napon belül terjesztheti elő. E határidő elmulasztása miatt nincs helye igazolásnak.

[67] Helyes az a felperesi fellebbezési ellenkérelem, hogy az alperes hivatkozása az érdemi tárgyalási szakban előterjesztett keresetváltoztatásra vonatkozik, a perfelvételi szakra azonban eltérő szabályok irányadók.

[68] A Pp. 183. § (4) bekezdése értelmében a perfelvételt lezáró végzés meghozataláig a fél a perfelvételi nyilatkozatait – e törvény keretei között – az ellenfél hozzájárulása nélkül megváltoztathatja.

[69] A Pp.185. § (1) bekezdése szerint a perfelvétel során keresetváltoztatásnak akkor van helye, ha a megváltoztatott kereset ugyanabból vagy – ténybeli és jogi alapon – azzal összefüggő jogviszonyból ered, mint a korábbi kereset.

[70] A felperes az alperes ellenkérelmét és a szakértői vizsgálat eredményét megismerve módosította a keresetét, amelynek az előbbi Pp. rendelkezéseket figyelembe véve a perfelvételi szakban nem volt akadálya; kereseti követelései pedig nem évültek el, mivel a tapadó kárát a Ptk. 6:24. § (2) bekezdésében szabályozott elévülés nyugvásának megszűnését követő három hónapon belül (2022. március 10. – 2022. június 7.), míg a következménykárát jóval az erre irányadó általános (5 éves) elévülési időn belül (2022. március 16. – 2022. november 22.) érvényesítette.

[71] Az alperes tévesen értelmezte a Pp. 176. § (1) bekezdésének i) pontjában foglalt rendelkezést, ugyanis az ott említett, perindításra jogszabályban megállapított határidő eltér az anyagi jogi jogosultság gyakorlására és a követelés érvényesítésére jogszabályban előírt határidő elévülésének kérdésétől. A Ptk. 6:24. § (2) bekezdés szerinti, az elévülés nyugvásának alapjául szolgáló akadály megszűnésétől számított igényérvényesítési határidő (1 év, illetve 3 hónap) ugyanis nem azonos a perindításra valamely jogszabály által kötelezően előírt és jogvesztéssel járó perindítási határidővel (ilyen pl.: jogi személy határozatainak bírósági felülvizsgálata, Ptk. 3:35. § (2) bekezdés). Az elévülési határidő elmulasztásának jogkövetkezményeit nem a keresetlevél visszautasításával, illetve a másodfokú eljárásban az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésével és az eljárás megszüntetésével vonja le a bíróság, hanem az ellenérdekű fél elévülési kifogása alapján – annak megalapozottsága esetén – az ügy érdemében hozott ítéletben a kereset elutasításával.

[72] Összefoglalva: a felperes keresettel érvényesített követelései nem évültek el, továbbá a Pp. 176. § (1) bekezdésének i) pontjában foglalt rendelkezés nem az elévülési határidő elmulasztására vonatkozó jogkövetkezmény, ezért az alperes permegszüntetésre irányuló fellebbezési kérelme alaptalan.

[73] A felperes elsőfokú ítélet részbeni hatályon kívül helyezésére és új eljárás lefolytatására utasítását célzó másodlagos fellebbezési kérelmében a Pp. 380. § c) pontjára, 381. §-ára és a 384. § (2) bekezdés b) pontjára hivatkozott. Állítása szerint az elsőfokú határozat részítéletként olyan orvosolhatatlan formai hiányosságban szenved, amely miatt érdemi felülbírálatra alkalmatlan. Ezt azzal indokolta, hogy az elsőfokú bíróság közbenső ítéletében részítéletként nem rendelkezett a következmény-kárigény elutasításáról, csupán a határozata indokolásában utalt annak megalapozatlanságára. Az előbbieket mellett ugyanakkor felperes fellebbezésében részletesen kifejtette és bírói gyakorlatra hivatkozással előadta, nincs akadálya annak, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét – annak indokolása alapján – rész- és közbenső ítéletnek tekintse annak ellenére, hogy ilyen rendelkezést az elsőfokú határozat rendelkező része nem tartalmaz.

[74] Az ítéltábla a bírói gyakorlatra is figyelemmel (IH2018.55., Fővárosi Ítéltábla Pf.20.837/2020/10., Pf.20.318/2021/4., Kúria Pfv.21.784/2017/5., Pfv.20.865/2019/6., Gfv.30.281/2021/9.) nem tekintette hatályon kívül helyezésre okot adó lényeges eljárási hibának azt, hogy az elsőfokú bíróság közbenső ítéletének rendelkező része nem tartalmazza a felperes szavatossági jogon alapuló, valamint a következménykárok megtérítésére irányuló kereseti kérelmének elutasítására vonatkozó rendelkezést, ez ugyanis kiegészítés útján másodfokon orvosolható hiányosság, tekintettel arra, hogy a határozat indokolásának [23] és [25] bekezdéseiből egyértelműen kitűnik a bíróság ezzel kapcsolatos jogi álláspontja.

[75] A felperes a Pp. 381. §-ára, illetőleg 384. § (2) bekezdés b) pontjára vonatkozóan nem jelölt meg olyan konkrét eljárási szabálysértést, amire fellebbezési kérelmét alapította.

[76] A Pp. 381. §-a szerint a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét végzéssel hatályon kívül helyezheti és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasíthatja, ha szükséges az elsőfokú eljárás megismétlése vagy kiegészítése, mert az elsőfokú eljárás lényeges szabályainak megsértése az ügy érdemi eldöntésére kihatott és annak orvoslása a másodfokú eljárásban nem lehetséges vagy nem észszerű.

[77] A Pp. 384. § (2) bekezdés b) pontja szerint a másodfokú bíróság a 369. § (4) bekezdésében meghatározott felülbírálati jogkörének gyakorlását követően az ítéletet hatályon kívül helyezi, ha az ügy érdemében az a) pont alapján nem lehet dönteni.

[78] Az elsőfokú bíróság (rész-) és közbenső ítéletének [25] bekezdésében indokolta a felperes másodlagos kereseti kérelmében megjelölt következménykár megfizetésére irányuló kérelmének elutasítását. Az elutasítás okát az elsőfokú bíróság alapvetően két indokkal támasztotta alá. Egyrészt a felperes a perfelvétel lezárásáig a következménykár kapcsán állított, felmerült költsége igazolására csak bérleti szerződéseket csatolt, ugyanakkor a bérleti szerződés megkötésének szükségességét és indokoltságát – ezzel kapcsolatos anyagi pervezetés ellenére – nem igazolta arra alkalmas módon. Másrészről nem állt rendelkezésre arra vonatkozó adat, bizonyíték, hogy az alperesnek fel kellett volna ismernie a szerződésszegése ezen következményeit: azt, hogy olyan és annyi munkát vállalt a felperes, olyan megbízásai lesznek, amely miatt másik traktort kell bérelnie az elégett traktor pótlására.

[79] A Ptk. 6:143. § (2) bekezdés értelmében a szerződésszegés következményeként a jogosult vagyonában keletkezett egyéb károkat és az elmaradt vagyoni előnyt olyan mértékben kell megtéríteni, amilyen mértékben a jogosult bizonyítja, hogy a kár, mint a szerződésszegés lehetséges következménye a szerződés megkötésének időpontjában előre látható volt.

[80] Az ítéltábla az előreláthatóság körében nem osztja az elsőfokú bíróság álláspontját. A peradatok szerint az alperes hosszabb ideje (több éven keresztül) szerződéses kapcsolatban állt a felperessel, ennek kapcsán a perbeli traktor karbantartását is rendszeresen végezte (a káreseményt megelőző négy évben négy alkalommal, keresetmódosítás 12. számú beadvány 8. oldal), továbbá más felperesi traktort is szervizelt, illetve szükség esetén javított (ez okozta az eredeti keresetlevélben előadott téves tényállítást), így tudomással kellett bírnia arról, hogy a felperes milyen jellegű, rendszerességű mezőgazdasági tevékenységet végez ezekkel a ezekkel a gazdasági rendeltetésű munkagépekkel. Nyilvánvalóan a traktorok futásteljesítménye alapján következtetni lehet a használat volumenére is. Az előbbiek folytán az ítéltábla álláspontja szerint az alperes előreláthatóságának ki kellett terjednie arra, hogy a perbeli traktor meghibásodása, illetőleg megsemmisülése esetén a felperesnek szüksége lesz más traktorra a vállalkozási tevékenysége folytatásához.

[81] Egyetért ugyanakkor az ítéltábla az elsőfokú bíróság azon megállapításával, hogy a felperes azzal, hogy a perbeli traktor megsemmisülése után igénybe vett másik traktor(ok) bérleti szerződését csatolta csupán (12. számú beadvány F/23. számú melléklet), még nem igazolta az igénybevétel körülményeinek szükségességét, és azt sem, hogy eleget tett kárenyhítési kötelezettségének. A felperes az általa szolgáltatott bizonyítékok hiányosságával kapcsolatos elsőfokú bírói álláspontot nem vitatva fellebbezésében arra hivatkozott, hogy az alperes csupán általánosságban kérte kereseti kérelmének elutasítását, és nem fejtette ki a Pp. által megkövetelt részletességgel álláspontját, ezért nem tekinthető érdemi vitatásnak az alperes ezen nyilatkozata, és ezért nem volt szükséges további bizonyításra a másodlagos kereseti kérelem vonatkozásában.

[82] Az ítéltábla ezen felperesi állásponttal nem ért egyet. Az alperes az elsőfokú eljárás során kifejezetten erre irányuló nyilatkozattal a módosított kereset elutasítását is kérte. Az első perfelvételi tárgyaláson (20. számú jegyzőkönyv 2-3. oldal) a felperes kijelentette, hogy szükség esetén tudja bizonyítani következménykár megfizetésére irányuló igényének megalapozottságát. A perfelvételt lezáró tárgyaláson (26. számú jegyzőkönyv 5-6. oldal) az elsőfokú bíróság az anyagi pervezetés körében részletesen tájékoztatta a peres feleket a bizonyítási teherről, illetőleg, hogy a perben az egyes peres feleknek mit kell bizonyítaniuk. A peres felek kijelentették, hogy megértették a tájékoztatást és további indítványuk nincs. A felperes tehát elmulasztotta az arra irányuló tényállítást, illetőleg a bizonyítási kérelem előterjesztését, hogy mivel támasztható alá a következménykárként megjelölt kereseti követelése. Annyiban helyes az alperes fellebbezési ellenkérelme, a per jelenlegi (érdemi) szakaszában már nincs arra eljárási lehetőség, hogy a felperes az elmulasztott bizonyítási indítványt újólág előterjeszthesse.

Az ítéltábla álláspontja szerint az elsőfokú bíróság nem követett el eljárási szabálysértést, amikor érdemben döntött a részítélettel a felperes másodlagos kereseti követelése elutasításáról, mivel erre irányuló bizonyítási kérelem hiányában a rendelkezésre álló iratokból nem lehetett a kereseti követelés megalapozottságát megállapítani. A részítélet hatályon kívül helyezése azért is indokolatlan, mivel erre nézve a megismételt eljárásban az érdemi szakba jutás miatt a Pp. 220. § folytán már nem lenne lehetősége a felperesnek erre vonatkozó bizonyítási indítvány előterjesztésére. Emiatt alaptalan a részítélet hatályon kívül helyezésére irányuló felperesi fellebbezés.

[83] A hatályon kívül helyezésre, illetve megszüntetésre irányuló fellebbezési kérelmek megalapozatlanságának megállapítását követően az ítéltábla érdemben vizsgálta a közbenső ítélet megalapozottságát az alperes elsődleges fellebbezési kérelmére figyelemmel.

[84] Ennek indokolásaként alperes arra hivatkozott, hogy az igazságügyi szakértői vélemény, illetőleg annak kiegészítése homályos, önmagával és a perbeli adatokkal ellentétes, az általa felvetett észrevételeket pedig az elsőfokú bíróság közbenső ítéletében figyelmen kívül hagyta. Álláspontja szerint az igazságügyi szakértői véleményt az elsőfokú bíróság nem fogadhatta volna el ítélezése alapjául. Az alperes több okból is támadta a perbeli szakértői véleményt.

[85] Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság ki sem rendelhette volna a perben a közjegyző előtt lefolytatott előzetes bizonyítási eljárásban részt vett szakértő 1 neve

tűzvizsgálati igazságügyi szakértőt és szakértő 2 neve gépjármű-közlekedési műszaki szakértőt, mivel az általuk a közjegyzői eljárásban készített szakértői véleményt az elsőfokú bíróság maga is aggályosnak tekintette.

[86] Az eljárás irataiból kitűnik, az elsőfokú bíróság aggályai a közjegyzői eljárásban készített szakértői véleményt illetően csupán azzal voltak kapcsolatosak, hogy a felperes az eredeti kereseti kérelmében a hiba okát az alperes által a pert megelőzően javított alvázszámú gép elektromos vezetékeinek meghibásodásában jelölte meg, illetőleg, hogy ezen javítás sikertelensége vezetett a perbeli traktor kiegészéhez. Az alperes ellenkérelmét követően észlelte a felperes, hogy a hivatkozása téves, ennek ellenére a közjegyző előtt folyó nemperes eljárásban beszerzett szakvélemény tényállásában, illetve az egyik szakértői megállapításban szintén szerepelt ezen javításra történő téves hivatkozás. Az elsőfokú bíróság a szakértői vélemény kiegészítésével ezért elsődlegesen azt kívánta tisztázni, hogy mennyiben befolyásolta e téves adatközlés a szakértők vizsgálatát, illetőleg a szakértői megállapításokat. Valójában tehát az előzetes szakértői bizonyítás szükségességével, szabályosságával kapcsolatosan nem merült fel aggály, csupán az említett tévedés – illetőleg a felek és a bíróság további kérdései – miatt kellett pontosítani, kiegészíteni a szakértői véleményt. A perben lefolytatott szakértői vizsgálat eredményeként elkészült kiegészítő szakértői vélemény a korábbi vizsgálat megállapításait fenntartotta. Az ítéltábla álláspontja szerint a kiegészítő-ellenőrző szakértői vizsgálat megfelelően tisztázta az eredeti szakértői vélemény elkészítése során felmerült aggályokat. A perben történt ismételt, a szakértői vélemény kiegészítésére irányuló kirendelés kapcsán az elsőfokú bíróság, illetőleg felek által megfogalmazott kérdések lehetőséget adtak a szakértői megállapítások pontosabb alátámasztására. A szakvélemény pontosítása, tényállási kiigazítása már alkalmassá tette azt arra, hogy a bíróság ítékezés alapjául szolgáló bizonyítéknak tekintse.

[87] Az alperes kifogásolta, hogy a perben történt személyes meghallgatások alkalmával szakértő 2 neve igazságügyi szakértő olyan tűzvizsgálati kérdésekben is nyilatkozott, amelyek a képesítése alapján nem tartoztak a szakterületéhez, így nem tekinthetők kompetensnek ezen nyilatkozatai.

[88] A 46. sorszámú egyesített tűzvizsgálati és műszaki igazságügyi szakértői vélemény kiegészítése szakértő 2 nevet, mint gépjármű-közlekedési műszaki igazságügyi szakértőt, anyag- és szerkezetkárosodás szakértőt, tűzvédelmi szakmérnököt tünteti fel, szakértő 1 nevet pedig tűzvizsgálati igazságügyi szakértőként jelöli meg. A 2024. január 10. napján megtartott tárgyaláson (68. sorszámú jegyzőkönyv 5. oldal) az eljáró bírói kérdésre szakértő 2 neve igazságügyi szakértő előadta, hogy 2021-ben szerzett tűzvédelmi mérnöki felsőfokú szakképzettséget azért is, mert ugyan gépjármű-műszaki szakértő, azonban a szakértői vizsgálatok során többször kellett kiégett járművekkel kapcsolatos szakértői véleményt adnia, ezért volt szükséges az ezzel kapcsolatos szakmai képzettség megszerzése.

[89] Az ítéltábla álláspontja szerint bár az igazságügyi szakértői kijelölése szakértő 2 nevenak valóban elsősorban gépjármű-közlekedési műszaki szakkérdésekre terjedt ki, e szakértő azonban a szakképesítése folytán megfelelő szaktudással rendelkezik a tűzvédelmi, tűzvizsgálati szakkérdések körében is, így szakértő 1 neve szakértővel eljárva szakszerűen tudta kialakítani álláspontját a perbeli szakértői vizsgálat során. A bírósági eljárásban, tárgyaláson történt személyes meghallgatásokor pedig a szakértő 1 neve tűzvizsgálati szakértővel közösen lefolytatott szakértői vizsgálat kapcsán született közös véleményüket,

megállapításait ismertette és támasztotta alá érvekkel. Így nyilatkozata nem kizárólag a saját szakértői véleményét, hanem a szakértő 1 neve szakértővel közösen kialakított szakértői megállapításokat tükrözi, melyet a tárgyaláson jelen volt társszakértő nem cáfol, azt hallgatólagosan megerősítette. Az előbbieket folytán az ítéltábla álláspontja szerint alappal nem vitatható a szakértői kompetencia a szakértői vizsgálat kapcsán.

[90] Az alperes fellebbezésében kifogásolta, hogy a szakértők a tüzeset helyszínét nem vizsgálták, illetőleg a lefolytatott statikus vizsgálat valójában nem helyszíni vizsgálat volt, és arra 4 hónappal később nem az ún. fellelt állapotban került sor. Az ítéltábla rámutat arra, a szakértők nem állították, hogy a helyszín vizsgálata eredményeként alakult ki az álláspontjuk. A szakértői vizsgálat lefolytatásakor a traktor az időjárás viszonyosságainak kivédésére alkalmas ponyvával letakarva állt a felperes telephelyén. A szakértői vizsgálat és a traktor kiégése között eltelt időre figyelemmel már indokolatlan lett volna a helyszíni vizsgálat, hiszen a nagynyomású fecskendőkkal történt tűzoltás, valamint az időjárás a tüzeset óta eltelt idő a helyszíni nyomokat már bizonyosan eltüntette. Az időmúlás okozta esetleges bizonyítatlanság ugyanakkor a felperes bizonyítási érdekkörébe tartozó körülmény lett volna, illetőleg ekként kellett volna értékelni. Ez azonban csak akkor bírt volna jelentőséggel, hogy ha a szakértők a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján nem tudták volna egyértelműen, szakértői bizonyossággal megállapítani a káresemény okát, illetve nem tudták volna alátámasztani ezzel kapcsolatos megállapításait. Az ítéltábla álláspontja szerint azonban ilyen probléma nem merült fel a szakértői véleménnyel kapcsolatban; a traktor szakértői szemléjének késedelme, illetve a helyszíni vizsgálat elmaradása nem akadályozta meg a szakértői vélemény kialakítását.

[91] Az alperes az elsőfokú eljárásban és fellebbezésében is hivatkozott arra, hogy a traktort vezető személy tanúvallomása, illetve a tüzeset helyszínén készített tűzvizsgálati jegyzőkönyv adatai eltérnek a szakértői megállapításoktól. Az alperes részletesen összevetette a traktort vezető tanú 1 neve 2023. május 22. napján megtartott tárgyaláson tett tanúvallomását (30. sorszámú jegyzőkönyv 3-8. oldal), mely a tűz észlelésének körülményeit illetően, továbbá a tűz helyének megjelölésében, valamint a tűz oltása kapcsán előadottak vonatkozásában eltér a szakértői megállapításoktól. Alperes fellebbezési álláspontja szerint eltérőek a tűzvizsgálati jegyzőkönyv megállapításai is, amennyiben a hatóság a tűz keletkezési helyeként a kipufogót, illetve a traktoron talált származadványok begyulladását jelölte meg.

[92] Az igazságügyi szakértők pontosan leírták és indokolták a vizsgálatuk metodikáját, azt, hogy mind az előzetes statikai, azaz összeszerelt állapotban történő vizsgálatnál, szemrevételezésnél, mind pedig az alkatrészekre történő szétbontáskor olyan helyet kerestek a kiégett traktoron, ahol egyértelmű nyomok jelezték, hogy mely helyen kellett a tűznek keletkeznie (68. számú jegyzőkönyv, 6. oldal, 5. bekezdés, 8. oldal 6. bekezdés, 70. sorszámú jegyzőkönyv 3. oldal 1. bekezdés, 5. oldal 4. bekezdés). Ezt a helyet a traktor torokizzító rendszeréhez tartozó tápvezetéken fedezték fel, mely egyértelműen felrobbanás jelét mutatta, és amelyet fényképfelvétel is rögzített. Ennek a gyártási hibája okozta a tüzet a szakértői vélemény szerint (46. számú szakvélemény, 5. oldal, 1. pont). A torokizzító rendszerhez tartozó tápkábel, relé felőli saruja gyárilag hibás volt, ezt a rejtett hibát a felek nem ismerhették fel. A szakértők logikus levezetése szerint, a hiba következtében a tápkábel áramvezető keresztmetszete a használat során fokozatosan csökkent, így a növekvő ellenállás miatt annak hőmérséklete egy idő után már jelentősen megemelkedett, a hőfejlődés pedig végül robbanásszerű begyulladást eredményezett (46.

számú szakvélemény, 5. oldal, 2. pont). A szakértők állítása szerint ez a gyártási hiba mindvégig fennállt, illetve folyamatosan romlott az üzemeltetés során, majd a 2022. március 10-i használatkor ért el olyan szintet, amely a vezeték szétrobbanásához, és a tűz keletkezéséhez vezetett (68. számú jegyzőkönyv, 13. oldal utolsó bekezdésben előadott szakértői nyilatkozat).

[93] Kellő részletességgel megjelölték tehát a szakértők, hogy a tűz milyen folyamat eredményeként alakult ki, ez a gyulladás környezetében lévő tűzveszélyes anyagokat közvetlenül érintette, mely a tűz gyors terjedéséhez és végső soron az elolthatatlansághoz vezetett, tekintettel arra, hogy a motor leállítása ellenére az áramtalanításra nem volt lehetőség. A szakértők magyarázatát adták annak is, hogy ezt hogyan észlelhette a traktor vezetője, figyelembevéve a helyszínen a gyulladás időpontjában fennálló széljárást is (46. számú szakvélemény, 22. oldal). Eszerint a tűz meggyulladás a motortérben történt, amely burkolattal volt ellátva, így a szélirányra figyelemmel megjelenő füstöt a tűz keletkezésének helyétől eltérően, a burkolat másik oldalán észlelhette a traktor vezetője, míg a tűz tovább terjedésére a burkolat megbontását követően került sor (46. számú szakvélemény, 26. oldal 7. pont).

[94] A tűzvizsgálati jegyzőkönyvet a tűzoltók közvetlenül a tüzeset után készítették komolyabb, részletesebb szakértői vizsgálat nélkül, így ez sem eredményez olyan megalapozott, eltérő tényt, amely aggályossá tenné a perben kirendelt szakértők logikusan levezetett megállapításait. Helyes a felperesi ellenkérelem a tekintetben, hogy a tűzvizsgálati jegyzőkönyv valójában nem is a tűz keletkezésének okát rögzíti, hanem csupán a tűz keletkezésére utaló, továbbá a terjedést elősegítő, illetve akadályozó körülményeket veszi számba. E körben tehát az ítéltábla nem talált a bizonyítékok között olyan ellentmondást, amely megalapozatlanná tenné a szakértői véleményben tett megállapításokat. Megjegyzendő még, hogy a felperes 23. sorszámú beadványához mellékelte csatolt tűzvédelmi jelentésben a Katasztrófavédelmi Hatóság a „Tűz keletkezéséhez vezető folyamat leírása” részhez „Ismeretlen” bejegyzést tett.

[95] A 46. számú kiegészítő szakértői véleményben a szakértők egyértelműen megjelölték a tűz keletkezési helyeként a torokizzító közvetlen környezetét. Részletes, pontos választ adtak a tűz keletkezésének körülményeire, a tűz lefolyására, illetve a szakértői véleményben, majd annak tárgyalásokon történt szóbeli kiegészítése során logikus indokokkal alátámasztottan cáfolták az alperes állításait a tűz más helyen és más módon történő keletkezésével kapcsolatban. Kétségtelen, hogy a traktor vizsgálatára a tüzesetet követő rövid időn belül nem volt lehetőségük a szakértőknek, illetve a hibás saru sem állt már rendelkezésükre, ugyanakkor a tüzeset után megmaradt más alkatrészekből, illetve a fényképfelvételek alapján teljes bizonyossággal tudták megállapítani a tűz okát és beazonosítani keletkezésének helyét, illetve kizárni az alperes ezzel ellentétes állításainak helyességét.

[96] A szakértők több, alperes által felvetett kérdésre csak valószínűség szintjén tudtak választ adni, így pl., hogy a traktor elektronikai rendszere miért nem adott vészjelzést, valamint miért mozdult el a relét tartó csatlakozó a traktoron, mely rendellenességre az alperes fellebbezésében is felhívta a figyelmet. Az ezekre vonatkozó valószínűsítő szakértői magyarázatok (az elektronikai rendszer meghibásodása, illetve az oltás során a traktort ért

esetleges mechanikai hatások) azonban nem teszik kétségesse a tűz keletkezésének okával és helyével kapcsolatos megállapításokat.

[97] Az ítéltábla álláspontja szerint a szakértői vélemény tartalmi kellékeivel kapcsolatos alperesi kifogások önmagukban szintén nem teszik aggályossá, illetve megalapozatlanná a szakértői véleményt, amely a felek által feltett nagyszámú kérdésre adott koherens, egzakt válaszaival, illetőleg a szakértők személyes meghallgatása során tett kiegészítésekkel logikailag egységes, összefüggő, megfelelően alátámasztott magyarázattal szolgált a perbeli traktoron keletkezett tűz okáról, a tűz keletkezésének helyéről, lefolyásáról.

[98] A rézvezeték utólagos mikroszkopikus vizsgálata során a szakértők valóban megsértették a 31/2008.(XII.31.) IRM 4. § (1) bekezdésének előírásait, amikor nem értesítették erről a feleket, ennek azonban a per eldöntése szempontjából akkor lett volna jelentősége, ha az utólagos vizsgálat a korábban kialakított szakvéleménytől eltérő eredményt produkált volna. Valójában azonban ezen vizsgálat is megerősítette a szakértők megállapításait a tűz keletkezésének okáról, így a szabálysértést nem tekintette olyan súlyúnak az ítéltábla, amely megalapozatlanná tette volna a szakértői véleményt. E szabálytalanul lefolytatott bizonyítás figyelmen kívül hagyása esetén is az ítékezés alapját képezhette a szakvélemény.

[99] A Pp. 279. § (1) bekezdése értelmében a bíróság a perben jelentős tényeket a felek tényállításainak és perben tanúsított magatartásainak, valamint a per tárgyalása során megismert bizonyítékoknak és egyéb peradatoknak az egybevetése egyenként és összességében történő értékelése alapján a meggyőződése szerint állapítja meg.

[100] Az ítéltábla álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a Pp. ezen előírásának megfelelően, helyesen mérlegelte a perben lefolytatott szakértői bizonyítás során keletkezett szakértői vélemény, illetőleg és meghallgatott tanúk vallomását, a szakértők előadását, helyesen állapította meg a tényállást, illetve abból helytálló jogi következtetésre jutott. Az alperes fellebbezésében nem jelölt meg olyan tényt vagy bizonyítékot, melyet az elsőfokú eljárásban a bíróság ne vizsgált volna, illetőleg amelyre nézve a szakértők a szakvéleményben és annak szóbeli kiegészítésében ne adtak volna megfelelő magyarázatot.

[101] Az elsőfokú bíróság részítéletéből kitűnik, nem csupán a felperes következménykárra vonatkozó kereseti kérelmét tekintette alaptalannak, hanem annak – tartalma alapján – a felperes elsődleges, a kellékszavatosságra hivatkozással előterjesztett, kicserélésre irányuló kereseti kérelmét is (elsőfokú rész- és közbenső ítélet [23] bekezdés utolsó mondata). Az elsőfokú bíróság részítéletének ezen részét fellebbezéssel sem a felperes, sem az alperes nem támadta, ezzel kapcsolatos tényállítást, jogszabályi hivatkozását, jogsértésre történő állítást a felek nem tettek, ezért az ítéltábla úgy tekintette, hogy a felek elfogadták az elsőfokú bíróság jogi álláspontját.

[102] Az előbbiekre figyelemmel az ítéltábla az elsőfokú bíróság megfellebbezett határozatát rész- és közbenső ítéletnek tekintette, és annak nem fellebbezett részét nem érintve, megfellebbezett rendelkezéseit – a szükséges kereset-elutasító rendelkezésekkel kiegészítve – a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[103] A Pp. 82. § (1) bekezdése értelmében, ha törvény eltérően nem rendelkezik, a bíróság a felszámított perköltség viseléséről az eljárást befejező határozatában hivatalból dönt.

[104] Tekintettel arra, hogy az elsőfokú bíróság – a tapadó kárigény jogalapjára – közbenső ítéletet hozott, ezért a felek közötti per még nem zárult le, a folytatódó eljárásban a tapadó kár megtérítésére irányuló kereseti követelés összecszerűségét kell vizsgálnia, és a pert lezáró ítéletet meghozni, melyben a végleges pernyertesség-pervesztességi arány ismeretében hozható döntés az elsőfokú perköltségviselésről, a pernyertesség-pervesztességi arány szerinti perköltségmegosztással, ezért az ítéltábla sem döntött a felek elsőfokú költségéről.

[105] A peres felek fellebbezéseikben, illetve fellebbezési ellenkérelmeikben másodfokú perköltségigényt is bejelentettek. Az alperes azonban ennek felszámítási módjára vonatkozóan, illetve összecszerűségére nézve nyilatkozatot nem tett, míg a felperes a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §-át megjelölve kérte a másodfokú eljárási költségének megállapítását. Az ítéltábla egyik bejelentést sem találta alkalmasnak másodfokú eljárási költség megállapításához. A Pp. 81. § (2) bekezdése szerint a felszámítás során meg kell jelölni az igényelt költség összegét, felmerülésének lényeges körülményeit, azt, hogy a perbe vitt, mely jog érvényesítésével összefüggésben merült fel és mindezeket a felszámítással egyidejűleg szükség szerint okirattal is igazolni kell. A Pp. ezzel rögzíti a felszámítás tartalmi kellékeit. A félnek nemcsak a per fő tárgya, hanem a perköltség körében is elő kell adnia az igénye alapjául szolgáló releváns körülményeket. A költségfelszámítási nyilatkozatban meg kell jelölni a költség fajtáját, annak pontos összegét, a felmerülés lényeges körülményeit, és ha a perben több jogot érvényesítenek, a költséget hozzá kell kapcsolnia ahhoz a joghoz, amelynek érvényesítése miatt az felmerül. Az említett tartalmi kellékeket nélkülöző alperesi bejelentésből az sem tűnik ki, továbbá, hogy az alperes és jogi képviselője közötti megbízási szerződés alapján vagy a vonatkozó IM rendelet szabályai szerint kívánja a másodfokú költségei megállapítását.

[106] A Pp. 81. § (2) bekezdés utolsó fordulata lehetővé teszi, hogy a költség összegét szabályozó jogszabályi rendelkezésre utalással számíthassa fel a fél a perköltséget. A felperesi bejelentés bár utal az IM rendelet vonatkozó szabályaira, azonban a közbenső ítélet elleni fellebbezéssel szemben előadott eredményes fellebbezési ellenkérelme kapcsán merülhet fel megalapozott másodfokú eljárási költségigénye, ezért meg nem határozható fellebbezési pertárgyértékből kell kiindulni, mely esetben az IM rendelet 3. § (3) bekezdés szabályai szerint óradíj alapon kell az ügyvédi munkadíjat meghatározni. Ehhez azonban szükséges annak bejelentése, hogy pontosan milyen tevékenységre szánt, és milyen mennyiségű munkaóra alapján kívánja a jogi képviselő munkadíja megállapítását. Ennek elmaradása nem tette lehetővé a felperes számára sem a másodfokú perköltség összegének meghatározását. Az ítéltábla ezért a Pp. 82. § (3) bekezdés alkalmazásával a felszámítani elmulasztott költségeket egyik fél javára sem vehette figyelembe, ezért mellőzte a másodfokú eljárási költség megállapítását.

Dr. Hámori Attila s.k.

a tanács elnöke

Dr. Dobler László s.k.

előadó bíró

Dr. Tolna András s.k.

táblabíró